У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 81. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 30-го КВІТНЯ 1971 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 30, 1971 No. 81. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 29 квітня 1971

ГУБЕРНАТОР НЕЛСОН РОКЕФЕЛЛЕР ЗАПРОПОНУВАВ послабити занадто стислу контролю над винайом помешкань у Ню Йорку і в усьому стейті. Пропозиції губернатора скеровані на те, щоб власники квартир могли частково підвищувати ціни за винайм помешкань і так збалянсовувати свій бюджет. Особливо це стосується таких квартирантів, які роками винаймають помешкання в Ню Йорку за низьку оплату, але живуть деінде, лише навідуючись до Ню Йорку.

ТИСЯЧІ АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ ПРИЙМАЮТЬ у В'єтнамі наркотики — твердить конґресмен Роберт Г. Стіл, республіканець з Коннектикату, який студіював цю проблему у Південному В'єтнамі. Стіль, який був колись агентом Центральної Розвідчої Агенції, твердить з огірченням, що транспорти наркотиків перевозиться у Південному В'єтнамі головно військовими вантажними автами. Між військовиками та в урядових південно - в'єтнамських колах вперто кружляють плітки, що до торгівлі героїною причетні віце - президент Південного В'єтнаму Нгуєн Као Кі або — його дружина.

НАСЛІДНИК ПОМЕРЛОГО ПРЕЗИДЕНТА-ДИКТАТОРА Гаїті д-ра Франсуа Дювальє — його ж 19-літній син Жан - Кльод Дювальє, виступив під час пресової конференції в понеділок 26 квітня ц. р. із заявою, що очолюваний ним уряд змагатиме до дружніх взаємин з довільними державами і до лібералізації режиму в самому Гаїті. В четвер цього тижня новий президент має проголосити програму своєї політики, внутрішньої і зовнішньої.

З ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ ВИДАЛИЛИ американського журналіста Дона Луса, який повів кампанію проти суворої системи концентраційних таборів і в'язниць для політичних в'язнів та, між іншим, виявив існування так званих „тигрових кліток" в одному такому таборі. Лус жив у Південному В'єтнамі впродовж останніх 12 років і плавко говорить по-в'єтнамськи. Ліберальні сенатори покликали його для зізнань на Комісії для закордонних справ Сенату в половині травня ц. р.

В ЮГОСЛАВІЇ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ глибока, назверх невидна, політична криза — твердять західні коментатори, пригадуючи гнівну промову Тіта з 14 квітня ц. р., в якій він таврував обласних фанатиків, що загрожують державній єдності Югославії, яка складається з 6-ох республік і двох автономних провінцій. Після засекречених приготувань до з'їзду всіх провідних комуністів, між якими найбільші суперечки існують між сербськими і хорватськими діячами, такий з'їзд відбувся 28 ц. м. на острові Бріоні.

СОВЄТСЬКА ПРИЯВНІСТЬ В ЄГИПТІ ПІДДАЄ під сумнів можливість встановлення на Близькому Сході тривкого мира — заявила в пресовому інтерв'ю ізраїльський прем'єр Ґолда Меїр. Вона твердить, що коли б не Совєти, то й у червні 1967 року не було б „6-тиденної війни" між Ізраїлем та його арабськими сусідами.

У ГОЛЛЯНДІЇ ЗГОЛОСИЛОСЬ до виборів 26 політичних партій, — рекорд партійництва в західніх країнах за останні роки. Однак загально припускають, що залишиться при владі коаліція католиків, протестантів та лібральних партій.

ФРАНЦІЯ ЗНОВУ СТАРАЄТЬСЯ, щоб підвищити вартість золота, що у практиці рівнялось би обниженню вартости доляра. Такий плян,—щоб пошкодити Америці— мав кол. президент Шарль де Ґолль, але після його відходу від влади французький уряд не зголошував його. Однак в минулий вівторок на конференції міністрів фінансів 6-ох західньо - европейських держав Европейської Економічної Спільноти в Гамбурґу, французький міністер фінансів Пієр Валері Жіскард знову заторкнув цю справу.

ЯПОНІЯ ПОДВОЇТЬ свої видатки на збросння — заявив міністер оборони Єсуґіро Накасоне, проголосивши, що впродовж 5-ти років плянується видати 14,400.000.000 дол. на оборонні цілі. Тоді Японія опиниться на сьомому місці між державами світу щодо висоти видатків на зброю: ЗСА, СССР, комуністичний Китай, Британія, Західня Німеччина і Франція належать до держав з найвищими військовими бюджетами.

НА ЦЕЙЛЬОНІ НЕ ПРИПИНЮЄТСЯ громадянська війна. Державне військо загородило кілька днів тому вулиці на перемістях столиці краю Кольомбо і переводило докладні розшуки за зброєю в усіх за чергою домах.

ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ у Лісбоні кубинського сотника Педро Родріґеза Перальту, якого схоплено раненого у битві проти чорних повстанців в африканській Гвінеї, — на 26 місяців в'язниці, при чому половину кари даровано йому, бо він відсидів її вже у слідчій в'язниці. Присуд вважають дуже лагідним, бо йому погрожувала кара 24-ох років в'язниці.

У ЛІСБОНІ В ПОРТУГАЛІЇ СУДЯТЬ 31-річного сотника кубинської армії Педро Родріґеза Перальту, якого португальці раненого схопили при поборюванні чорних самостійницьких повстанців в африканській Гвінеї. Португальський уряд твердить, що в особі Перальти він дістав доказ, що повстанський рух на Гвінеї є керований комуністами з Куби Фіделя Кастра.

Вперше в історії ЗСА негр буде найменований на адмірала фльоти

Вашингтон. — Секретар оборони Мелвін Р. Лерд подав до відома, що през. Р. Ніксон плянує найменувати на адмірала вперше в історії американської фльоти офіцера негритянського походження. Прізвища евентуального кандидата до цієї ранги Лерд не назвав, але співробітники департаменту оборони думають, що правдоподібно буде найменований на адмірала капітан фльоти Семюел Л. Ґрейвелі, мол. Найменування С. Л. Ґрейвелі мусить бути затверджене Сенатом. Кап. С. Л. Ґрейвелі, має 48 літ і є командантом керованої ракетної фреґати ЮСС „Жуетт", стаціонованої в Перл Гарборі. Під теперішню пору у збройних силах ЗСА є генералами два інших негри — ген. майор Фредерік Дейвісон в армії і бриґадний генерал Дейвід Джеймс в летунських збройних силах. Обидва брали активну участь у військових операціях у В'єтнамі. Позатим в американській армії є 72 полковники негритянського походження і 25 полковників у летунстві. Крім Ґрейвелі капітанами фльоти, що їх ранга відповідає ранзі полковника, є також два негри — Томас Д. Паргем капелян у Вашингтоні і д-р Пол Стюарт Ґрін у Шпиталі Фльоти у Лемур в Каліфорнії.

Москва пропонує 5-тирічний пакт щодо протиракетної оборони двох столиць

Відень. — На американсько-совєтській конференції в справі обмежения атомового збросння, яка, у своїй четвертій стадії, розпочалася 15 березня ц. р. у Відні. Совєти запропонували проєкт договору з терміном на 5 років, який стосувався б тільки протиракетної оборони Москви і Вашинґтону, обмежуючи число таких протиракетних ракет до 100. Віденські наради є продовженням конференції, яка два роки тому розпочалася у Гельсинках, Фінляндія, і після того черґувалась у Відні та Гельсинках. Ця нова совєтська пропозиція доповнює первісні совєтські пропозиції тільки щодо назви двох столиць та часу тривання договору. Американська сторона наполягає, що договір повинен охоплювати однаково оборонну тактичну, як офенсивну стратеґічну зброю, та що не можна обмежуватися тільки до договорення щодо протиракетної оборони, а треба брати на увагу міжконтинентальні ракети, підводні човни з далекосяжними ракетами і бомбовики, що перевозять атомові бомби. Таке становище зайняв президент Ніксон у своїй промові 25 лютого ц. р. Американські делеґати у Відні заступають те становище, але не відкинули з місця совєтської пропозиції. У середу 28 квітня відбулося нове дво-і півгодинне засідання у Відні совєтських і американських експертів цієї справи.

Арештовано 19-літню дівчину, як свідка в справі бомбового вибуху в Капітолі

Вашингтон. — Аґенти Федерального Бюра Інвестиґації арештували тут в середу 28 квітня ц.р. 19-літню дівчину Леслі Бейкон, як доказового свідка в справі бомбового замаху на Капітоль ЗСА, здійсненого невідомими спричинниками 1 березня ц.р. на знак протесту проти війни у В'єтнамі. Арештовану мають відвезти до міста Сіятел, де вона буде переслухана лавою присяжних суддів в справі згаданого бомбового вибуху. Буде вестися ця справа в місті Сіятел тому, що звідти, після вибуху в Капітолі хтось телефонував до Вашингтону, розвідуючи про вислід експльозії, ще заки про це було повідомлення в пресі. Арештовано Леслі Бейкон у будинку, що в ньому розташувалася комуна гіппісів під назвою „Плем'я травневого дня", члени якої плянують припинити в найближчому тижні для протесту проти в'єтнамської політики президента Ніксона автову комунікацію до Вашингтону, щоб не дати змоги службовцям урядових установ, які живуть поза Вашингтоном у місцевостях стейтів Мериленд і Вірджінія, добитися на працю до урядових установ в столиці. Леслі Бейкон прибула була до Вашингтону із Каліфорнії в той же кінець тижня, коли стався бомбовий вибух у Капітолі. Минулої суботи вона брала активну участь в демонстраціях під Пам'ятником Вашингтона. Батьки її живуть в Атертон у Каліфорнії.

В Еквадорі відбудуться демократичні зміни

Кіто, Еквадор. — Цією південноамериканською республікою від 1968 року керує президент Хозе Марія Веляско Ібарра, вибраний шляхом голосування на чотири роки, але змушений з минулого липня вдатись до цивільної диктатури. 78-річний президент Веляско тепер повідомив, що в Еквадорі ще цього року відбудеться плебісцит над поправками до конституції, затвердженої в 1946 році. Над поправками працюють юристи, призначенні урядом. Після затвердження змін у конституції, скерованих на ширшу демократизацію життя в країні, у 1972 р. відбудуться вибори президента, віце-президента, сенаторів і конгресменів. Теперішній уряд спирається фактично на поліційні сили і армію, але президент Веляско виявляє щире бажання завести в країні більш демократичний устрій та більше прислухатися до волі еквадорців.

Д-р Володимир Ґалан обраний на голову Ради Суспільної Служби СКВУ

Торонто. — 24-го квітня ц.р. відбувся тут надзвичайний з'їзд Ради Суспільної Служби СКВУ в Торонто, в якому взяли участь члени Екзекутиви Ради С.С. СКВУ Оля Даниляк, голова, Е. Янківська, М. Савчук і В. Ухач і делеґати Суспільної Служби Канади С. Харко, З. Дуда та член дослідчої комісії Ради С.С. СКВУ О. Карманін. Делеґатом Европи був проф. Василь Волицький. Представниками Південної Америки були уповажнені делеґати з Канади і 5-членна делеґація з ЗСА в складі: п-і Стефанія Пушкар, голова Координаційної Ради СС при ЗУАДК, Іван Поритко, секретар КР СС і Суспільна Служба Комбатантів, д-р Олександер Білик, заступник президента ЗУАДК, мґр Остап Тарнавський, екзекутивний директор ЗУАДК-у, і д-р Марія Квітковська, УЗХ та голова Контрольної Служби Ради СС СКВУ.

З'їздом проводила президія: Степан Харко — предсідник, Марія Савчук — заступник предсідника, а секретарювали д-р Марія Квітковська і ред. Остап Тарнавський. Наради з'їзду прохо-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Цієї неділі відбудуться Окружні Збори УНСоюзу в Піттсбурґу

Піттсбурґ. — В найближчу неділю, 2-го травня, тут, в приміщенні Пік-Рузвелт готелю, при Пенн евеню і Шостій вулиці, відбудуться організаційні збори піттсбурзької Округи, до якої належить 19 Відділів УНСоюзу. Збори розпічнуться в 3-ій годині по полудні. В зборах візьмуть участь головний контролер проф. д-р Богдан Гнатюк з Філядельфії, головний радний Андрій Джула з Ембриджу і обласний організатор Округи Володимир Гірняк. На порядку нарад є важливі організаційні справи, а передовсім наладнання співпраці секретарів та інших відділових урядовців з новопризначеним для Округи обласним організатором п. Володимиром Гірняком, колишнім головним контролером УНСоюзу. Збори мають на меті укласти плян праці на цілий 1971 рік та розділити тягар праці на всі Відділи. Збори попередить короткий організаторсько-секретарський вишкіл, що його переведуть проф. Б. Гнатюк, А. Джула та В. Гірняк. Екзекутива УНСоюзу закликає до обов'язкової участи в зборах усіх відділових урядовців та членів Окружної Управи.

Шість членських держав пакту СЕАТО вдоволені станом у Південній Азії

Лондон. — У середу 23-го квітня ц. р. скінчилася у Лондоні 16-та щорічна міністерська конференція Організації Південно-східнього азійського пакту (СЕАТО), в якій брали участь міністри закордонних справ ЗСА, Британії, Австралії, Нової Зеляндії, Філіппін, і Таї. Франція збойкотувала ту конференцію, а пакістанський міністер був приявний тільки в характері обсерватора. Приявним був теж міністер закордонних справ Південного В'єтнаму, як країни безпосередньо заінтересованої. За одноголосною згодою проголошено 20-тисторінкову деклярацію, в якій шість дійсних членських держав СЕАТО висловлюють вдоволення розвитком ситуації в Південній Азії. Звертається особливу увагу на зріст збройної сили Південного В'єтнаму та рішучість, яку нарід Камбоджі виявив в обороні своєї державности. В комунікаті стверджується, що військова інтервенція в Камбоджі і Ляосі була „продиктована стратегічною конечністю". Схвалено теж плян президента Ніксона щодо в'єтнамізації В'єтнамської війни з ступневим відкликуванням з В'єтнаму американських військ. Звертає увагу, що в тому 20-тисторінковому комунікаті нема слова про Комуністичний Китай: за твердженням коментаторів це промовчання проблеми Комуністичного Китаю віддзеркалює загальне недовір'я приявних на конференції міністрів закордонних справ щодо щирости інтенцій Комуністичного Китаю. Більшість міністрів висловлювали острах, що останні примирливі жести Пейпінґу супроти Заходу були тільки тимчасовими тактичними ходами без сутньої зміни агресивної закордонної політики Пейпінґу. Державний секретар Віллім Роджерс заявив, що ЗСА сприяють обмінові журналістами, студентами і професіоналами між Америкою і Комуністичним Китаєм.

Французька поліція не дозволила вивезти насильно китайця з Парижу до Китаю

Париж. — На летовищі Орлі під Парижем французька поліція спостерегла, що між групою китайців, які прилетіли з Альжиру, знаходився чоловік, окутаний у светери і в напівпритомному стані, що його інші китайці тягнули до другого літака, який мав відлетіти поперез Карачі в Пакістані до Шінгаю в Комуністичному Китаї. Поліція перешкодила затягти того китайця на літак, відібрала його іншим китайцям та після короткого притримання на летовищі — відвезла до шпиталю. Зиявилося, що той чоловік, коло 30-тирічний китаєць Чунг Ші-юнґ, був технічним дорадником в амбасаді Комуністичного Китаю в Альжирі та контактувався вже з тамошньою французькою амбасадою. Його очевидячки задурманили такими наркотиками, які значно обнижують температура тіла, тому й закутали його светерами. Поліція звела на нівець спроби гурту комуністичних китайців, до яких приєдналися два офіційні представники комуно-китайської амбасади у Парижі, дістати в свої руки того китайця. Речник китайської амбасади заявив, що французи „скопили" їх громадянина і що амбасада буде старатися звільнити його дипломатичним шляхом. З французької сторони заявлено, що як тільки той китаєць буде здібний зізнавати і висловити свою волю — він зможе свобідно вибрати або переїзд до Комуністичного Китаю або залишення у Франції. Франція була першою західньо-европейською державою, яка в 1964 році зірвала з Вільним Китаєм на Тайвані (Формозі) й визнала Комуністичний Китай та обмінялась з ним амбасадорами. Але надії на поважні зиски з торгівлі з Пейпінґом не здійснились і взаємні зв'язки були завжди тільки формальними.

У „Великій Совєтській Енциклопедії" згадується і Молотов, і Бунін, але вже немає згадки про Хрущова

Москва. — У виданому щойно 4-ому томі третього видання „Большой (великої) Совєтської Енциклопедії", у відповідних гаслах згадується між політичними лідерами часу другої світової війни прізвище Вячеслава Молотова, кол. совєтського міністра закордонних справ, що був відсунений Хрущовим із кремлівської верхівки в 1957 році, але за те немає ніякої згадки про самого Хрущова, якому в другому виданні цієї ж енциклопедії приписувано керівну ролю в „переможному" закінченні другої світової війни. Про кол. совєтського прем'єра Ніколая Булганіна є окреме гасло, але немає й далі ніякої згадки про видатного большевицького провідника й ідеолога Ніколая Бухаріна, що був зліквідований Сталіним в 1938 році. У своїх недавно опублікованих за кордоном спогадах Хрущов згадує, що він пропонував в 1956 році реґабілітувати Бухаріна й інші жертви сталінських процесів 1937-1938 років, але проти цього заявилися інші члени Центрального Комітету КПСС. У відміну до попереднього другого видання цієї енциклопедії в третьому вже є позитивно написане гасло про відомого російського письменника Івана Буніна, що еміґрував закордон в 1917 році і був противником совєтського режиму. У виданому ще за життя Сталіна 2-ому томі названої енциклопедії, Буніна визначали, як „космополіта і зрадника, який прославляв інтервенцію".

У Києві працюють п'ять закордонних консульств

Київ. — Генеральний консул Польщі, офіційно — Польської Народної Республіки, ПНР, дав у приміщенні консуляту в Києві обід, на відзначення 26-ої річниці „підписання договору про дружбу, співробітництво і взаємну допомогу між ПНР і СССР". Інформуючи про те формальне „святкування". „Радянська Україна" з 22-го квітня подала, що тепер у столиці України працюють п'ять коонсульств: Польщі, Угорщини, Чехо-Словаччини НДР — Східньої Німеччини, і СФРЮ — Соціялістичної федеративної республіки Югославії. На згаданому прийнятті були представники всіх тих „Генеральних консульств" у Києві, голова Ради міністрів УССР І. Степаненко та ін. Київська преса не подає для читачів адрес навіть таких „закордонних Генеральних консульств" країн сателітів у столиці України.

Й. Лисогір й І. Коляска промовлятимуть під час маніфестації в Ню Йорку

Ню Йорк. — З Конференції молодечих і студентських організацій, які влаштовують цієї суботи, 1-го травня, велику маніфестацію біля Об'єднаних Націй і совєтської місії в обороні Валентина Мороза, інформують, що під час маніфестації промовлятимуть президент Світового Конґресу Вільних Українців Йосип Лисогір та відомий автор книжок про русифікацію України, Іван Коляска.

Згідно з одержаними інформаціями, ця демонстрація в Ню Йорку в обороні Валентина Мороза та всіх українських політичних в'язнів в Совєтському Союзі, заповідається як одна з найбільших українських демонстрацій в цій світовій метрополії.

„Свобода" присвятила цій маніфестації та її причинам і цілям своє видання з 28-го квітня і цій же темі буде в цілості присвячене видання англомовного „Українського Тижневика", що появиться з датою маніфестації, 1-го травня.

Організації Визвольного Фронту закликають до масової участи в обороні Валентина Мороза

Ню Йорк. — Організації Українськогоо Визвольного Фронту проголосили звернення, в якому „закликають своїх членів і прихильників взяти численну участь у протестаційній маніфестації, яку уряджує молодь і студентські організації при УККА (Пласт, СУМА, ОДУМ, СУСТА, „Зарево" ТУСМ) 1-го травня ц. р. в захист Валентина Мороза та всіх політичних в'язнів, що караються по совєтських концтаборах за оборону прав України".

З окремим закликом до масової участи в цій маніфестації перед будинком Об'єднаних Націй та совєтською місією в Ню Йорку звернулася до своїх Осередків стейтів Ню Йорку, Ню Джерзі, Конектикат, Пенсильвенії, Меріленду і Массачусетс Головна Управа СУМА. В розісланому до цих Осередків обіжнику сказано, що в демонстрації зобов'язане взяти участь молодше і старше юнацтво, дружинники та сеньйори. Кожний Осередок повинен підготовити транспаренти з написами в англійській мові. Обіжник підписали голова Е. Гановський та секретар Г. Цебрій.

20-річчя з дня смерти Дмитра Дорошенка відзначить УВАН урочистою конференцією

сл. п. проф. Д. Дорошенко

Ню Йорк. — Двадцятиріччя з дня смерти відомого українського історика, першого президента Української Вільної Академії Наук професора Дмитра Дорошенка, який помер у 1951-му році, буде відзначене тут у суботу 1 травня ц. р. урочистою конференцією УВАН, що відбудеться о год. 5.30 вечора у приміщенні УВАН і що її відкриє президент УВАН проф. Олександер Оглоблин. У конференції УВАНУ передбачені доповіді: Василя Омельченка „Дмитро Дорошенко та його вклад в українську історичну науку", Ніни Синявської „Пам'яті Наталі Михайлівни Дорошенко" та проф. О. Оглоблина „Головний науковий твір Дмитра Дорошенка та його доля". Проф. Дмитро Дорошенко, народжений 1882 року на Чернігівщині, відомий також як державний і політичний діяч, був членом Української Центральної Ради в 1917 році і згодом міністром закордонних справ Української Держави в травні-листопаді 1918 року. На еміґрації з 1919 року був професором Українського Вільного Університету в 1921-1951 роках, дійсним членом НТШ з 1923 року, професором Карлового Університету в Празі в 1926-1936 роках і директором Українського Наукового Інституту в Берліні в 1926-1931 роках. Як історик був автором ряду важливих праць з української історії, в тому числі „Нарису історії України" у двох томах, виданого в 1932-1933 роках, „Історії України" теж у двох томах, виданої в 1930-1932 роках, такої ж історії англійською мовою, як також багатьох інших праць і спогадів з часу українського державного будівництва.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ВИСТАВКА МАЛЯРСЬКИХ ПРАЦЬ Т. ВИРСТИ В ТОРОНТІ

Торонто. — Після успішної виставки у Філядельфії, маляр Темістокль Вирста з Парижу виставить свої мистецькі праці в Торонто у ґалерії св. Володимира, при 620 Спадіна Авеню. Виставка буде відкрита від 2-го до 15-го травня в годинах 2-5 по пол. Це вже шоста з черги виставка цього визначного українського мистця на американському континенті.

ВЕЧІР СУЖА

Ню Йорк. — Останній у перед - літньому сезоні „Вечір СУЖА відбудеться тут в суботу, 8-го травня ц. р., в залі Українського Інституту Америки. У програмі Вечора — слово голови Жюрі першого в ЗСА журналістичного конкурсу ред. Михайла Островерхи, доповідь ред. Івана Кедрина про журналістичні конкурси і роздача грамот та нагород відзначеним на Конкурсі. На закінчення вечора промовить відзначений першою нагородою у ділянці статтей з українською тематикою проф. Василь Чапленко. До участи у Вечорі запрошені кралі і князівни першого в ЗСА Балю Української Преси. Початок Вечора о год. 5-ій по пол.

370 000 ДОЛ. НА НОВУ ЦЕРКВУ

Чикаго. — На сторінках бюлетеню „Церковний Вісник" української католицької парафії, старокалендарної, св. Володимира й Ольги в Чикаго, з 4-го квітня поміщено звідомлення Будівельного Фонду. Дотепер на нову, власну церкву цієї парафії вірні пожертвували 370 978.11 долярів, у місяці березні надійшло понад 15-000 долярів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Оптимізм Вілліяма Роджерса

Державний секретар Вілліям Роджерс відбуває тепер подорож по 4-ох державах Північно - Атлантійського пакту (НАТО) — Британії, Франції, Італії і Туреччини, Ізраїлю та 4-ох арабських країнах, включно з Єгиптом. Формально — він виїхав на засідання міністрів закордонних справ двох оборонних міжнародних організацій, заснованих за урядування Джана Фостера Доллеса: Південно-Східнього Азійського Договору (СЕАТО) і Центрального Договору (СЕНТО). Насправді ці обидві організації існують радше на папері, як у дійсності. З проголошенням „доктрини Ніксона" та відкликуванням американських військ із Південного В'єтнаму СЕАТО перестало бути формальною причиною для збройної інтервенції в користь Південного В'єтнаму. Зрештою, Британія, хоч член СЕАТО, ніколи не приєднувалась до інтервенції проти комуністичної агресії в Південній Азії, а Франція від часів де Голля бойкотує ту організацію. Ще гірша справа із СЕНТО. Вона мала бути неначе бар'єром проти совєтського походу в південному напрямку. Але в 1958 році, коли ліві військовики вбили іракського короля Фейсала II і Ірак виступив з того пакту, треба було змінити його назву з „Багдадського пакту" на „Центральний пакт", а Іран, Пакістан і Туреччина дбають за „співіснування" з СССР.

Фактично, конференції СЕАТО і СЕНТО стали тільки форумом для нарад над такими справами, як „відлига" в американсько - китайських відносинах, В'єтнамська війна і можливості ізраїльсько - арабського замирення. Найбільш практичне значення матимуть відвідини Роджерса в Ізраїлі та Єгипті. Сам Роджерс заявив, що цілі його подорожі туди „скромні", і він не сподівається радикального перелому в ізраїльсько - арабських відносинах. Але Роджерс з природи оптиміст. Він зактивізував ролю Америки, як посередника в користь замирення між Ізраїлем та арабами і осягнув те, що на Близькому Сході нема стрілянини. Це рідкий теж випадок, коли міністер закордонних справ такої великодержави, як ЗСА, відвідує столицю країни, яка 4 роки тому зірвала з нею дипломатичні взаємини і дотепер їх не відновила. Значить, політичний клімат вже також в Єгипті дозволяє, щоб до нього приїхав високий репрезентант Америки. Це — добрий знак, і задля добра міжнародного миру можна бажати Вілліямові Роджерсові, щоб його оптимізм виправдався.

Вільна наука

Совєтська преса промовчала втечу керівника відділу теоретичної нуклеарної фізики в Інституті Київського Університету проф. д-ра Бориса Доценка, який залишився жити у вільній Канаді. Київська преса промовчує й далі його прізвище, застосовуючи давню тактику інтриґанів: промовчав — поховав. Тим часом проф. д-р Б. Доценко при зустрічах із студентами й журналістами розповідає про справжні „гаразди" й можливості „вільного розвитку" науки в Україні. „Телеграм", „Глоб енд Мейл" та інші часописи в Канаді інформували про розповіді д-ра Б. Доценка, який на багатьох прикладах підтвердив тезу, що в СССР, де перебувають у стані неволі народи — в стані неволі перебуває і наука. Там партія виступає в ролі найбільшого наукознавця, диктує ученим, що мають вивчати, що ні, дає фонди на наукову працю лише в тих ділянках, які вигідні режимові, а не науці

Однак, промовчуючи заяви д-ра Б. Доценка, київська преса не змогла промовчати заяви відомого американського совєтолога Геррі Шворца, ще в листопаді 1970 р., який на сторінках „Ню Йорк Таймсу" писав, що в ділянці науки „в СССР існує утилітаризм, дослідження зосереджені лише на практичних проблемах, які стоять перед СССР у даний час". Київська „Літературна Україна" з 16-го квітня, заатакувала статтю Г. Шворца контрстаттею під заг. „У традиційно невдячній ролі фальсифікаторів". Газета обвинувачує Г. Шворца в дезінформації щодо розвитку нуклеарної фізики в Україні і закінчує своє голослівне заперечення такою тирадою: „Окрилені рішенням 24-го з'їзду КПСС, діячі науки України, як і всі совєтські вчені, віддадуть свої знання й сили прискоренню прогресу нашої передової науки". У статті хвалять тих, хто за кордоном бажає поширення „наукового обміну", бо СССР, як видко, цікавиться всією науковою інформацією, всіми досягненнями науки на Заході.

Наука у країнах вільного світу не перебуває на утриманні партії чи уряду. Тому вона справді вільна, в тому числі й українська наука, оформлена в УВАН, НТШ і тепер у стадії оформлення при Гарвардському Центрі Українських студій.

П. Феденко

ЛЮДНІСТЬ СССР

Довго, дуже довго рахували в Москві, скільки прибуло людей в Совєтському Союзі. Хоч перепис людности СССР зроблено ще в січні 1970 р., результати перепису — та й ті неповно — подано тільки 17 квітня 1971 року. Не думаю, що там не вміють рахувати. В СССР також є компютори, що знають аритметику краще за людей. Забарилася совєтська статистика з політичних причин: треба було числа „підстригти" так, як велить інтерес московського Політбюра. До цього читачі комуністичної преси вже звикли.

По суті, тільки два переписи людности на території бувшої царської імперії не були фальшовані: перший 1897 р. і другий 1926 року. Пізніше статистичні відомості диктаторська партія держала в секреті або публікувала у вигляді зфальшованому. Тих статистиків, що панували факти, рука-владика Москви строго карала. Так сталося з співробітниками Статистичного Бюра України, що видали збірник „Україна 1929 р." (Харків). Їх визнано за „ворогів народу". Між ними загинув і мій давній приятель Михайло Авдієнко, якого я знав у Петербурзі від 1915 р., як активного діяча Української Соціял - Демократичної Партії.

Що показують числа всесоюзного перепису людности? Насамперед вражає дуже повільний її приріст, окрім деяких мусульманських народів. В загальному чисельність людности збільшилася від 1959 р. до 1970 з 208 828 тисяч до 241 720 тисяч, значить лише на 16 відсотків. По окремих республіках приріст людности менший: в Російській Федеративній Республіці — 11 відс., в Україні — 13 відс. В деяких „економічних районах" Росії майже не було приросту людности. Так, район Північний Волго-Вятський дав приросту людности від 1959 до 1970 року всього 1 відс.

Центральний Чорноземний економічний район Московщини також мав тільки 3 відсотки приросту людности протягом 10 років. Причина цього в тому, що людність переходить від хліборобства до промислових центрів, розташованих в інших областях Росії та в інших республіках.

Цей процес відбувається теж в Україні. Тут помітний приріст людности в Південному економічному районі (26 відс.), зате Південно-західній район показує збільшення числа людности тільки на 9 відс. Безперечно мали вплив на це примусові переселювання наших людей за Урал, в Середню Азію і на Далекий Схід.

Ще й досі немає в людності СССР рівноваги поміж жінками і мужчинами. Жіноцтво творить майже 54 відс. населення, чоловіки — 46 відс. Це наслідки воєнних втрат і терору, що нищить переважно чоловіків.

Що показує національний склад людности СССР в 1970 році? Серед загального числа населення 241-720 тисяч росіян є 120 мільйонів (було в 1959 р. 114 мільйонів), українців — 40 мільйонів (було — 37 мільйонів). Між росіянами майже всі (99.8 відс.) вважають російську мову за рідну. Зате багато українців втратили рідну мову. Вони записалися як українці, але їх рідна мова російська (таких є коло 15 відс.).

Помітно зріст помосковлення, бо в 1959 р. 87.7 відс. українців уважали за свою рідну мову українську. Кинуті в російське море в далеких областях або під примусом режиму в Україні наші люди піддаються впливам „мови Леніна"...

Натиск російської колонізації в неросійських республіках зростає. 1959 року в Україні було 7 мільйонів російської людности, а 1970 р. — понад 9 мільйонів (19,4 відс. всього населення України).

Не ліпше положення в інших „національних" республіках. Наприклад, у Казахстані росіяни творять 42 відс. людности, а казахи тільки 32 відс. В Латвії є росіян уже майже 30 відс. (29.8 відс.), в Киргизії — 29.2 відс., в Естонії — 24,7 відс. Колонізацією на заході, на півдні і на сході імперії московське Політбюро хоче забезпечити своє панування над неросійськими народами, і в першу чергу опановує міста та промислові центри. Великодержавний шовінізм „розвивається" так, як ніколи перед тим.

Само собою, в переписі є немало фальшування. Наприклад, в Російській республіці показано тільки 3 346 тисяч українців, менше як було їх у 1959 році. Слід згадати, що в 1926 р. було українців в РСФСР більше як 7 мільйонів. Про це говорив Скрипник, вимагаючи, щоб національно - культурні потреби тих мільйонів українців були задоволені. Напевно багато українців в Росії, „страху ради московського", мусіли записатися в національність „старшого брата"...

ДІМ - ЗАХИСТ У КОЛОНІЇ ВІКТОРІЯ

Куритиба. — Екзарх українців-католиків у Бразилії Владика Йосип Мартинець, ЧСВВ, звернувся з закликом до вірних, щоб вони жертвували „на увесь Католицький Єпископат у Бразилії", на „Кампанію Братерства", бо ті гроші призначені на допомогу дієцезіям і парафіям, в тому й українським, що потерпіли від великої повені у районі Парани. Крім того, Владика Мартинець через тижневик „Праця", ч. 6/1971 р., повідомив про намір „привести до ладу й чинности Дім-Захист на колонії Вікторія, який служитиме для релігійного й культурного вишколу наших сиріт і убогих дітей".

Д-р М. Бойко

РЕЄСТРАЦІЯ УКРАЇНІКИ В ДІЯСПОРІ

Бібліографія скріпляє культуру народу

У принагідних розмовах, а також у пресі багато разів порушувалось справу реєстрації україніки, наявної в приватних, громадських, університетських та різних установ бібліотеках, передусім в Америці та Канаді. Але дотепер ця справа не знайшла повного зрозуміння, головно ж не було ніякого пляну, як її практично перевести в життя. До цього треба трьох речей: вироблення зразка реєстрації, себто, що саме слід реєструвати, дармової праці та дещо грошей на видання.

Ми називаємо це реєстрацією україніки, дехто може назвати — каталогом, а насправді, — це мали б бути своєрідні довідкові бібліографії україніки, що їх набували б чужинецькі бібліотеки з уваги на розвиток слов'янських студій, а також для потреби читачів. Отже, такі бібліографії при добрій організації і відповідному розголосі про їх появу могли б оплатити їх друкарський склад, папір і друк.

Складання реєстру україніки в бібліотечних осередках не представляє великих труднощів, бо вже заголовок каталога буде вказувати, де саме збірка книжок льокується, наприклад: Україніка Бібліотеки Індіяна Університету в Блумінґтоні. Але в нас є десятки книголюбів та сотні осіб, що мають у себе цінні книжки, а також громадські організації, установи тощо, розміщені по містах і стейтах.

На нашу думку, такі реєстри - каталоги - бібліографії слід було б складати в першу чергу по більших осередках, потім по містах, а всі інші малі приватні чи нечисельні громадські після стейтів, а в Канаді після провінцій, наприклад, україніка міста Філядельфії й україніка стейту Пенсилвенії; україніка Бібліотеки Університету Торонто; україніка міста Торонто; україніка провінції Онтеріо.

Правда, приватні збірки не стабільні, власники їх часто міняються, і тому до уваги слід брати тільки тривалі осередки. При добрім зрозумінні справи з приватних дрібних збірок можна організувати кооперативні бібліотеки: приватний власник, віддавши книжки до такої бібліотеки, стає по суті її власником і одночасно членом кооперативи, а крім того він робить велике діло тим, що „ув'язнену" в себе книжку віддає на службу для розвитку україніки. Але з цим знову постає трудність: фахове ведення такої бібліотеки без постійного бюджету, належного приміщення, обладнання тощо.

Місто Філядельфія чи Торонто можуть мати у себе до 5 000 назв добірної україніки й стільки ж може мати стейт Пенсилвенії чи провінція Онтеріо, як також більші осередки по тих містах. Отже 5 000 назв — це приблизно 200-250-сторінкова книжка. Такі каталоги слід складати за певним виробленим зразком, однакової величини, під одною фірмою.

Головні предмети україніки — це історія, мова, література та допоміжні дисципліни. Ми в цій статті подаємо під дискусію такі розділи та їх ділянки:

1. Загальні довідники україніки: енциклопедії, словники, довідники з окремих ділянок культури, освіти тощо: бібліографії: книжок, журналів, часописів; біографії, збірники історичних матеріялів і т. д.

2. Історія України: патріярхальний лад слов'янських племен; передісторичне формування наших племен; Київська держава; Галицько - Волинська держава; Литовсько - Руська держава; період польського володіння; володіння українських гетьманів; московська займанщина; перша світова війна; Визвольні Змагання; поділ українських земель поміж Росією і Польщею (1921-1939); український революційний рух; окупація України Москвою від 1945 року.

3. Допоміжні дисципліни: археологія, хронологія, геральдика, антропологія й демографія,назовництво, етнографія, географія, нумізматика і сфрагістика, еміграція й міграція, статистика тощо.

4. Історія освіти й культури: початкові, середні й високі школи, освіта, друкарство, бібліотеки, архіви і рукописи, музеї, архтектура й мистецтво, театри, студії, досліди та організація науки.

5. Мова (українїстика): загальна історія мови; Київська доба; Галицько - Волинська держава; Литовська доба, польська, російська; винародовлення України; доба національного відродження („Енеїда"); Шевченко — творець літературної мови; українська мова під Совєтами і Польщею; українська мова поза материком.

6. Література: загальна історія літератури; література Київської і Галицько-Волинської держави; доба ренесансу і реформації; національне відродження; доба XX сторіччя; література поза межами України.

7. Історія церковного життя: Православна, Греко-Католицька і Римо - Католицька Церкви; протестантський рух; релігійний гніт; релігійна поленіка; збірники церковних матеріялів.

8. Історія поселень: міста, села та їх загальні описи.

9. Соціяльна та політична ділянки: суспільні науки; політичні питання; армія та військо.

10. Економічні фактори: хліборобство, промисловість, торгівля, транспорт тощо.

До речі, з огляду на довідковий характер таких каталогів, дані про книжки, статті тощо повинні мати скорочену форму: лише автор, заголовок, місце і рік видання та число сторінок. У винятkових випадках, коли, наприклад, чуже джерело подає важливі дані, можна дати скорочену анотацію.

На нашу думку, такі каталоги повинні фірмувати НТШ, УВАН та УВУ, бо їх члени братимуть в їх складанні найбільшу участь.

Ця дискусійна стаття, очевидно, не вичерпує вповні цієї справи.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

НАЙДОВШИЙ ТУНЕЛЬ СВІТУ

На леґендарному грецькому острові Самос археологи відкрили недавно скелястий корридор, що його згідно з описом Геродота просвердлив у VI сторіччі перед Христом Евпаліноє з Меґарії.

Цей старовинний тунель був збудований руками невільників, що звичайно працювали парами: один тримав залізний різець, а другий вдаряв у нього важким молотом.

Деякий поступ у будові тунелів зробили римляни, що з поміччю вогню та води робили в насвердленій скелі щілини. Цей метод проіснував до середньовіччя. В XVII сторіччі Павло Рікет, будівничий Людвіка XIV почав уживати при будові тунелів порох.

Вживаючи цього методу англійський механік Джеймс Бриндлі у XVIII сторіччі збудував в копальні вугілля тунель довжиною 1 1/2 милі, натрапляючи при тому на цілий ряд проблем: незадовільна вентиляція, обсування горішніх шарів землі, свердлення крізь скелясті верстви, врешті відкривання водних жил.

Гори, всупереч загальному переконанню, не є масивом землі, а мішаниною скель, різної величини, при різному стані розкладу, пронизаних водними джерелами та наверствованням легко податливих шарів, зложених з лупаків, ґнайсів та вулканічних складників. Залізне свердло, що робить півоберта за кожним ударом молота, вимагає доволі часу для наверчення вступних кількадесятьох дір, що їх наснажується експльозійним матеріялом.

По закінченні експльозії тунелева печера вкривається серпанком густого, чорного диму, в якому душаться робітники. Часто - густо у висліді детонації вривається до тунелевої печери вода, що затоплює тих, які не мали щастя на час втекти.

Дальшим етапом поступу в будуванні тунелів було парове свердло, винаходу англійського залізничого інженера Томи Бартлетта, а потім пневматичне свердло, винаходу швайцарського професора фізики Даніеля Колядона. Ці модерні знаряддя, заступлення пороху динамітом або нітроґліцериною та застосування „захисного" (шільд) методу, уможливили будову тунелів такої величини і довжини, про які навіть не снилося старовинним інженерам.

Протягом 400 років вершки Альпійських гір становили одну з найбільших перешкод в наладнанні торгівлі в Европі. Товари треба було перевозити окружною дорогою водними шляхами або покрученими гірськими дорогами, що то пнялися вгору, то сходили в долину.

З винаходом залізниці в XIX сторіччі французький та італійський уряди вирішили спільно збудувати крізь альпійські гори залізничий тунель. Для будови цього тунелю вибрано перехід через гору Монт Ценіс.

Хоч недовірки глузували, що пориватися на будову 8-милевого тунелю можуть тільки божевільні, управа залізниці короля Віктора Емануеля взялася за це діло, і за 14 років всі міста Европи блискавкою облетіла радісна вістка, що людина здобула Альпи і підкорила їх своїм потребам. Успішне завершення тунелю Монт Ценіс започаткувало „тунелеву гарячку", у висліді якої почали будувати новий залізничий тунель під горою св. Готгарда.

Будова цього тунелю, не зважаючи на застосування нових знарядь та поліпшення методів свердлення, натрапила на майже непоборні труднощі, у висліді яких згинуло приблизно 300 робітників, частинно в нещасливих випадках, а частинно через негігієнічні умови під час праці. Для прикладу можна навести один з таких нещасливих випадків на Лечберґу, в якому згинуло 25 людей у висліді експльозійної детонації після прориву ріки Кандер. І тільки завдяки жертвенності та впертості інженерів і робітників, по дев'ятьох роках праці, тунель св. Готгарда був збудований і відданий до вжитку залізниці в 1882 році.

Ще не продунали фанфари цього великого осягу, коли почато будову нового тунелю під горою Монте Леоне, в так званому Сімплюнському проході. Новий тунель обчислено на 12 1/2 миль довжини, що було нечуваним задумом наприкінці XIX століття. Ніхто не вірив, що такий довгий тунель можна збудувати, за винятком інженера Брандта, винахідника ротаційного гідравлічного свердла, що проходило крізь скелю наче крізь масло. Крім цього він запланував в тунелі не один, а два отвори: один стандартного виміру для однорейкового шляху, а другий меншого виміру для вентиляції, відводнення та довозу будівельних матеріялів.

Сімплюнський тунель, подібно, як тунель св. Готгарда, мав свої проблеми з водою, але вода, що вдерлася до Сімплюнського тунелю була гаряча! На італійській стороні протягом одного дня прорвалося два мільйони ґальонів води. На щастя, її спрямовано з тунелю назовні другим, меншим отвором тунелю, і не треба було припиняти праці.

Але гаряча вода, часто з температурою понад 130° Фаренґайта, не була єдиною перешкодою в будові цього довжелезного тунелю, бо внаслідок безупинного стаккато механічних свердел з усіх щілин виривались потоки гірських джерел та підземних річок, що з поту-

(Закінчення на стор 6-ій)

Д-р Юрій Таркович

ПО ЕВРОПІ

(2)

Від Стокгольму до летовища дуже далеко, але їзда чудова, хоч дорога коштує стільки, як і в Ню Йорку. Їдемо прекрасними лісами-гаями, просіченими тут і там солідно збудованими, чистими, але якимись нібито холодними шведськими хатами. І таке враження із шведської столиці. Величне, майже монументальне враження: великі, старі й нові будинки, дуже солідно побудовані, але віє від них холодом. Місто засноване в 1252 році і має понад мільйон населення. Так, як і наш Київ, розкинулось воно на декількох горбах.

Частини Стокгольму сполучені природніми й штучними каналами. Місто дуже чисте і краще зорганізоване, як більшість міст Европи. Але ми не почуваємо себе в ньому так вільно, як, скажімо, в Копенгагені. Якась внутрішня непевність охоплює нас, хоча формально і леґально немає безпечнішого в світі міста.

Шведи дуже ввічливі, але рідко коли почуєте слово „дякую". На кожному кроці відчувається їхня окремішність. Випадково зустріли ми молодого данця, який кілька днів своєї щорічної відпустки відбуває в Стокгольмі. Він нам оповідав, що хоча він з відносно недалекого і нібито „расово" споріднeного Копенгагену, знає шведів, розуміє їхню мову, їхні звичаї, але ніколи не мав змоги познайомитися із шведською дівчиною, якщо швед не представляв його їй. Дуже багато пишеться в американській пресі про незалежність, інтернаціональність шведських жінок, але щодо зв'язків із чужинцями вони найбільш стримані і консервативні.

Данці і шведи одного походження, обидва народи це колишні войовничі вікінґи, їхня історія, мова має багато спільного, але тепер різниця між цими народами виразна і велика. Данці мають симпатії до Америки, шведи не люблять Америки і американців. Шведський уряд і більшість преси проти незалежности Південного В'єтнаму і підтримують політично та матеріяльно Північний В'єтнам. Минулого року, коли голова шведського уряду відвідував ЗСА, то президент Ніксон навіть не зустрівся з ним.

Ми говорили із багатьма шведами, що, як і данці, в більшості володіють англійською й німецькою мовами. Вони нарікали, що американці опановують шведську економіку, купують шведські фабрики. На наше зауваження, що шведський уряд, так би сказати, розчерком пера може припинити доплив американського капіталу — шведи звичайно викручувались тим, що їм потрібний американський капітал. Іншими словами, вони хотіли б мати доляри без американців.

Одна американська родина оповідала нам в літаку, що вони живуть у Швеції декілька років, чоловік є представником великої американської фірми, але, не зважаючи на всі старання, не змогли придбати ані одного шведського приятеля. Ні одна шведська родина не запросила їх до себе.

Шведський уряд частогусто підтримує Совєтський Союз, але шведи дуже гордяться своїми старими оборонними спорудами, збудованими в околицях Стокгольму під час Великої Північної Війни (1700-1721) проти Петра I і під час наполеонівських воєн (1812-1815), коли Росія глибоко проникла у Фінляндію, більшість якої належала Швеції. Шведи зазначають, що вони й тепер готові на випадок небезпеки зі сходу. На нашу заувагу, що їхні оборонні споруди проти Петра I не охоронили б їх від російської інвазії, ми почули цікаву відповідь: „Тепер Америка допоможе нам"...

Життєвий стандарт у Швеції дуже високий, за невтральними статистичними даними найвищий в Европі і майже дорівнюється американському. Соціяльне забезпечення для всіх найкраще у світі поруч із Новою Зеляндією. Шкільна система дуже добра. Але — оподаткування також найвище у світі за винятком Ізраїлю. Пересічний швед платить державі понад 40 відсотків від усіх своїх прибутків. Склянка пива, наприклад, коштує доляр, склянка кави — 40 центів, пачка сиґарет також доляр. Всі ціни дуже високі, найвищі в Західній Европі.

Варто побачити красу Стокгольму. Тільки в околицях столиці в напрямку Балтійського моря розкинулось 24 000 різної величини островів, якими можна любуватися цілими днями. Тут побачите дім, де народилася і колись жила Ґрета Ґарбо, пам'ятники шведським королям, передусім Ґуставові Адольфові і багато, багато іншого.

В кінці хочемо зазначити, що від 1938 року Швецією править майже увесь час соціял-демократичний уряд, але шведські соціялісти ніколи не націоналізували індустрії, торгівлі і банківництва. Навпаки, шведський соціялістичний уряд підтримує приватну індустрію у далеко більшій мірі, як уряд у Вашинґтоні підтримує американську індустрію.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА

Більшість читачів „Свободи" багато знають про Німеччину не тільки з преси, але й з власних переживань. Отже, щодо Німеччини вже трохи важче поділитися з читачами своїми враженнями. Та спробуємо.

Перш за все економічно Західня Німеччина далі процвітає, оте славне „економічне чудо" продовжується, і для цього є багато статистичних даних. Понад 1,800,000 чужинецьких робітників, яких тут називають „робітники-гості", працюють в німецькій економіці, але й цієї кількости тепер уже не вистачає, потрібно ще 700,000, яких німці не можуть знайти. Останній приплив із Югославії, яких 350,000 сербів, хорватів і словінців прибули до Німеччини. Уряд Югославії дуже довго вагався випускати своїх робітників з „комуністичного раю" в „капіталістичне пекло", але Тіто все ж вирішив це зробити, щоб якось обнизити високе безробіття в своїй країні і щоб рівночасно придбати чужу, тверду валюту, а німецька марка тепер одна з найпевніших валют у світі. В Західній Европі попит на марку вищий, як на американський доляр.

Наявність величезної кількости юґославських робітників у Західній Німеччині вказує на нежиттєздатність комуністичної системи, які невсилі забезпечити своє населення навіть низько оплачуваною працею.

Німці тепер приваблюють польських, чеських та словацьких робітників. Але на перешкоді стоїть не так польський чи чехо-словацький уряди, як Москва. Трапилось нам говорити із німцями, які добре знають справу чужинецьких робітників. Найкращими робітниками уважають тут турків, яких десятки тисяч працюють в Німеччині. Чужинецькі робітники користаються тими самими правами, що й німецькі: ті самі платні, соціяльне забезпечення тощо.

(Далі буде)

НЕХАЙ ПОЧУЄ СВІТ: ВИМАГАЄМО ВОЛІ ДЛЯ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА І ТО НЕГАЙНО!

УСІ НА ВЕЛИКУ ДЕМОНСТРАЦІЮ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В ОБОРОНІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА БІЛЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ І СОВЄТСЬКОЇ МІСІЇ В НЮ ЙОРКУ ПЕРШОГО ТРАВНЯ! ЗБІРКА НА ПЕРШІЙ ЕВЕНЮ І 47-ій ВУЛ. О ГОД. 1-ій ПО ПОЛ.

УВАГА! Ню Йорк, Йонкерс, Бриджпорт, Гартфорд й Околиця! УВАГА!
РАЗОМ З НЮЙОРКСЬКИМ ВІДДІЛОМ ТОВАРИСТВА ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКЦЕРКВИ

запрошуємо Вас сердечно на

ПРОТЕСТАЦІЙНУ МАНІФЕСТАЦІЮ

В ОБОРОНІ ІСТОРИЧНИХ ПРАВ НАШОЇ ЦЕРКВИ ТА ЗА ЄДНІСТЬ, МИР І СПОКІЙ В НІЙ

яка відбудеться

у неділю, 2 травня 1971 р. о 3-ій год. по пол.
ПЕРЕД БУДИНКОМ ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ в ЙОНКЕРСІ, Н. Й.
при 301 Палісейдс Стріт

де проходитиме бенкет на пошану о. шамб. Івана Стаха, що його неправильна номінація на єпископа-помічника являється яскравим запереченням синодальних прав Української Католицької Церкви та викликала серед української діяспори в ЗСА і поза нею ряд протестів і маніфестацій.

ДОРОГІ МИРЯНИ!

Нехай не буде між нами байдужих до цієї важливої справи, зокрема тепер, коли нашій Церкві грозить ліквідація. Наша якнайчисленніша участь у запляновaній Маніфестації буде успіхом нашої спільної акції в обороні загроженої Церкви!

ТОЖ, ВСІ НА МАНІФЕСТАЦІЮ!

З Ню Йорку від'їдуть замовлені автобуси до Йонкерсу в неділю, 2-го травня ц. р. Від'їзд з-під Народного Дому **о 2-ій год. по полудні.** Зголошення на автобуси приймають: „Самопоміч" і АРКА.

(Чергова Маніфестація відбудеться біля Єпископської Канцелярії у Стемфорді, Конн. в суботу, 15-го травня 1971 р.).

КРАЙОВА УПРАВА ТОВАРИСТВА ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКЦЕРКВИ

Д-р Володимир Ґалан обраний на голову Ради Суспільної Служби СКВУ

(Закінчення зі ст. 1-ої)

дили в дуже діловому порядку. Звітували члени дотеперішньої Екзекутиви О. Даниляк, Е. Янківська та представники країн: Европа — проф. В. Волицький, ЗСА — Іван Поритко, інж. Стефанія Пушкар і М. Квітковська та Канади — З. Дуда. У висліді звітів стверджено осяг Екзекутиви в напрямі структурального оформлення Ради, наладнання координації з усіми країнами нашого поселення у вільному світі та започаткування зв'язків з урядами країн нашого поселення і міжнародними організаціями.

З'їзд висловив признання і подяку уступаючій Екзекутиві Ради за пророблену працю та одобрив ухвалу Екзекутиви в справі перенесення осідку Екзекутиви Ради СС СКВУ на терен ЗСА.

З огляду на те, що досі не всі ще країни нашого поселення створили координаційні Ради СС на своєму терені, З'їзд закликає всі центральні об'єднання подбати про створення таких рад по змозі в найкоротшому часі.

З'їзд закликає українські допомогові організації в усіх країнах поселення до тісної співпраці з Радою СС СКВУ, бо тільки наша скоординована співпраця може дати справжню поміч нашому поселенню там, де вона неминучо потрібна.

З'їзд однодушно вибрав нову Екзекутиву в складі: д-р Володимир Ґалан — голова, О. Даниляк, кол. голова, Ст. Пушкар і Марія Квітковська — заступники голови, Ів. Поритко — секретар, Ст. Спринський — скарбник. Крім того увійшли, як містоголови, представники таких країн: З. Дуда — Канада, д-р Я. Гинилевич — Европа, О. Горачак — Бразилія, К. Мурашко — Арґентина, С. Радіон — Австралія. Е. Янківська — представниця СФУЖО та проф. Василь Волицький — УМСХ. В склад Контрольної Комісії увійшли: ред. Іван Кедрин — голова, Оксана Ґенґало, д-р Ол. Білик — ЗСА, та М. Савчук, С. Харко і В. Ухач — Канада.

З'їзд прийняв склад цілої управи однодушно, а факт, що голова попередньої Екзекутиви О. Даниляк увійшла до нової управи, запевняє гармонійне продовження праці Суспільної Служби.

ВАРТІСНІ ПОДАРУНКИ ДЛЯ НОВОГО СВЯЩЕНИКА

Як уже інформовано, минулої неділі, 25-го квітня нововисвячений о. Іван Бура відправив в Джерзі Ситі свою першу Святу Літургію й опісля з цієї нагоди відбулася в його честь гостина. Крім згаданих уже подарунків, о. Іван одержав ще від Стефанії Сметанюк золоту чашу на спомин про її померлого батька, портрет Блаженнішого Верховного Архиєпископа Йосифа Сліпого від артиста-маляра Теодозія Колодія та образ Тайної Вечері від п-ва Вільшанських з Клівленду.

„Українська Книга"

Філядельфія. — У Видавництві „Київ" у Філядельфії вийшло з друку перше число тримісячника під наг. „Українська Книга", що його редагує Колеґія і що виходить, як спільний орган Бібліографічної Комісії Америки і Канади НТШевченка, Товариства Українських Бібліотекарів Америки, ТУБА, і Товариства Українських Книголюбів. Видання має на меті знайомити широкі кола читачів українських книжок про нові книжки, буде містити бібліографічні показники, відгуки і рецензії на нові літературні твори. прохає надсилати по І примірнику всі видання для бібліографічного опису та І примірник для рецензії. У числі І-му „Української Книги" з датою січень-березень 1971 р. поміщені статті й замітки, відгуки та рецензії проф. д-ра Б. Романенчука, проф. д-ра В. Лева, д-ра Я. Славутича, письменниці Оксани Керч, проф. Л. Шанковського та ін. В кінці книжки на 40 стор. великого формату опубліковано „Бібліографію української художньої літератури й літературознавства за 25 років на еміґрації у вільному світі", пера д-ра Богдана Романенчука, що охоплює 1945-70 роки й буде друкуватись на продовження в наступних числах. Це ж Видавництво „Київ" випустило вже І-й том літературної енциклопедії д-ра Б. Романенчука „Азбуковник", що коштує 12 дол. „Українська Книга" в окремих числах коштує 75 центів за примірник, а в річній передплаті 3 дол.

Замовляти на адресу:

Замовляти на адресу: UK "Kviw" Publishing, 4800 N. 12th Street, Philadelphia, Pa. 19141, U.S.A.

КОНВЕНЦІЯ ПАБНА в НЮ ЙОРКУ

ВИСТУПИТЬ З ПРОМОВОЮ

Ярослав Стецько

МІЖНАРОДНЯ ПАБНА — АМЕРИКАНСЬКІ ПРИХИЛЬНИКИ АБН

відбуде чергову Конвенцію

в днях 1-го і 2-го травня 1971 року
в готелі „Комодор"
ЗАЛЯ „ВІНДЗОР ТЕРАСЕ"
(42-га вул. біля Парк Евеню в Ню Йорку)

На бенкеті Конвенції в суботу 1-го травня о 7-ій вечора із словом виступить **Ярослав Стецько,** колишній Прем'єр Українського Уряду з 1941 р. і Голова Проводу ОУН.

Промовлятимуть також **конґресмен Е. Дервінскі** і **дипломат Ю Танґ** — амбасадор Вільного Китаю до ОН.

У мистецькій частині виступить **бандурист Вол. Юркевич** та мистецькі групи з членів **Антибольшевицького Бльоку Народів.**

У неділю, 2-го травня — **Панель, з участю конґресмена Е. Дервінского, амбасадора Ю Танґа, д-ра К. Сітко, п-і Слави Стецько від ЦК АБН, д-ра Д. Еппа, Ч. Андреанского.**

Запрошується зацікавлених на всі сесії і на бенкет.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.
ВІДДІЛ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.,
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ і
ХОР ПРОМЕТЕЙ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

влаштовують —

в суботу, 22-го травня 1971 року
о год. 7-ій вечора
в авдиторії **Бенджамін Франклін Гайскул**
у Філядельфії, Па.
(Бродстріт/Ґрінстріт)

КОНЦЕРТ ТВОРІВ ВОЛОДИМИРА ГРУДИНА

Виконавці:
ВОЛОДИМИР ГРУДИН і
ДАРІЯ ГОРДИНСЬКА-КАРАНОВИЧ, піяністи
МАРІЯ ЯСІНСЬКА-МУРОВАНА, сопрано
РАФАЇЛ ВЕНКЕ, скрипаль

КОМУНІКАТ КТК

В доповненні до нашого повідомлення про цьогорічні ПЛАСТОВІ ТАБОРИ, що подано в „Свободі" з 24 квітня 1971 р. проголошуємо ще такі

ВИШКОЛИ і ТАБОРИ

1. Вишкільний Табір **ЛІСОВА ШКОЛА** — Міжкрайовий Вишкіл Провідників Таборів УПЮ-ів для юнаків — розвідчиків, що закінчили 16-ий рік життя, — **від 26 червня до 10-го липня 1971 р. в Горах Кетскил,** коло Гантеру, Н. Й. Зголошення слати на адресу: **А. Мицьо — 201 Eastern Parkway, Newark, N.J. 07106.** Число обмежене.
2. **ВИШКІЛЬНИЙ ТАБІР** для юначок-розвідчиць для підготовки до третьої пластової проби, що відбудеться **на Вовчій Тропі,** в часі **від 10-го до 24-го липня 1971 року.** Зголошення слати **до кінця травня** на адресу: **Люба Мазяр — 486 Summit Avenue, Maplewood. N.J. 07040. Телефон: (201) 763-5581.** Число обмежене до 30 учасниць. Вимоги для учасниць: скінчених 14 років життя на день 1-го липня 1971 р., ступінь розвідчиці і відбутих два табори юначок.
3. Десятий **ВОДНО-МАНДРІВНИЙ ТАБІР** — що його організує 27-ий Курінь УСП-ів „Хмельниченки" в часі **від 31-го липня до 14-го серпня 1971 р. в Парк Де Ля Верендрує, Квібек, Канада.** Мандрівка канойками через озера і ріки. Оплата за табір 95.00 дол. включає дорогу на табір і з поворотом (з Пластової Оселі Вовча Тропа), випожичення канойок, прохарчування і віддзнаку. Участь в таборі можуть брати юнаки-розвідчики, що мають закінчених 15 років життя на день 1-го липня 1971 р. та старші пластуни. По докладніші інформації, як рівнож зголошуватися на табір, звертатися на такі адреси: **ст. пл. Олег Круп — 249 St. John's Avenue, Yonkers, N.Y. 10704, тел. (914) 965-2228** або **ст. пл. Олесь Цьвіль — 1752 Seminole Avenue, Bronx, N.Y. 10461, тел. (212) 792-9249.**

Рівнож подаємо до відома всіх заінтересованих, що Окружна Таборова Комісія „Бобрівка" — маючи на це достаточні причини — відкликала цьогорічні пластові табори на Оселі „Бобрівка", що були проголошені в „Пластовому Листку". Крайова Пластова Старшина на свойому засіданні в дні 22-го квітня ц. р. прийняла до відома рішення ОТК в повищій справі.

КРАЙОВА ТАБОРОВА КОМІСІЯ

ПЛАСТОВА СТАНИЧНА СТАРШИНА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

РЕЄСТРАЦІЯ НА ЛІТНІ ТАБОРИ 1971 Р.

НА ПЛАСТОВІЙ ОСЕЛІ

ВОВЧА ТРОПА

— відбуватиметься —

від 30-го квітня до 28-го травня ц. р.
КОЖНОЇ П'ЯТНИЦІ від 6-8 год. веч. та СУБОТИ від 12-ої до 3-ої по пол. і ДОДАТКОВА в СЕРЕДУ, 26-го ТРАВНЯ ц. р. від 6-8 год. веч. в КАНЦЕЛЯРІЇ ПЛАСТОВОЇ ДОМІВКИ
144 — 2-га Евеню в Ню Йорку

З уваги на те, що табори будуть відбуватися у 2-ох змінах, а скількість учасників у кожній зміні буде обмежена, Станична Старшина звертає увагу батькам, щоб завчасу реєстрували пластову молодь на табори.

Оселя ім. Олега Ольжича в Лігайтоні

запрошує всіх на

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ МАТЕРІ

в неділю, 9-го травня 1971 року
Початок програми год. 2-га по полудні

В програмі виступлять діти Української Католицької Парохії МекАду під проводом свого пароха о. Богдана Левицького, діти переважно вже четвертого тут народженого покоління, діти колишніх вуглекопів та перших наших імігрантів та піонерів нашого організованого життя в ЗСА.

Запрошуємо всіх до участи, а головно довколичні парохії та їхніх парохів та всіх прихильників Оселі!

УКРАЇНСЬКІ СИНИ й ДОНІ!

Зробіть приємну несподіванку Вашій мамі й привезіть її на Оселю ім. О. Ольжича, щоб тут серед чудової весняної природи, в колі своїх рідних і знайомих весело провести один день, що довго залишиться милим спомином Вашої мами. Чи може бути краща нагорода для Вашої Мами на День Матері?!...

Повідомляємо зі смутком, що дня 6 березня 1971 року в Братиславі (Чехо-Словаччина), відійшов у Вічність на 77-му році життя кол. учасник Українських Визвольних Змагань

бл. п.
Інж. ЯРОСЛАВ ДОРОШ

осиротивши дружину **МАРІЮ**

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулись у Братиславі, під проводом українських католицьких священиків, дня 12-го березня 1971 року.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Про молитви за спокій душі Покійного усіх Його Приятелів і Знайомих просять:

ВОЛОДИМИРА й **о. МИХАЙЛО КРАВЧУК** (Нюарк, Н. Дж.), сестра і шваґер, з дітьми та внуками
о. ЛЕВ і ІВАННА ДОРОШ (Мінеаполіс, Мін), брат і братова, з дітьми та внуками
Ближча й дальша Родина в Україні

У невимовній скорботі сповіщаємо усіх Друзів, Приятелів, Знайомих та Рідних, що у понеділок рано, о год. 5:30, дня 26 квітня 1971 року у Джерментал Госпіталі у Філядельфії, Па., після довгої і тяжкої недуги, відійшов у Вічність на 73-му році життя наш Найдорожчий

МУЖ, БРАТ, ШВАҐЕР і ДЯДЬКО

бл. п.
Інженер ЛЕОНІД ТАТАРІВ

бувший член хору Капелі Кошиця, абсольвент Подєбрадської Академії, довголітній учитель на Карпатській Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ ВІДБУДУТЬСЯ:

ПАРАСТАС — у п'ятницю, дня 30 квітня 1971 р. о год. 8-ій веч. у погребовім заведенню Раберт Мореленд, 9-та і Мейн вулиці **ТРЕЙНЕР, Па.**

ПОХОРОН — відбудеться у суботу, дня 1 травня 1971 р. з Української Православної Церкви Успіння Пречистої Діви у Честер, Па., о год. 8:30 ранком.

Опечалені:

АННА — дружина
АННА з чоловіком **ВОЛОДИМИР ЧЕПКО** — сестра
НІНА з чоловіком **ОЛЕКСАНДЕР ДЕШОВ** з дітьми — племінниця
АДАМ ЕНҐЕЛ — шваґер
ДОРТІ ТАТАРОВ з синами — братова
ДАНИЛО ДЕМЯНОВСЬКИЙ з родиною в Арґентині
та дальша Родина в Україні

СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ

має шану запросити загал Українського Громадянства на

ВЕЧІР СУЖА

під час якого будуть вшановані переможці першого в ЗСА

ЖУРНАЛІСТИЧНОГО КОНКУРСУ

В ПРОГРАМІ:
Слово Голови Жюрі маестра **МИХАЙЛА ОСТРОВЕРХИ**
Доповідь ред. **ІВАНА КЕДРИНА**
Виступ проф. **ВАСИЛЯ ЧАПЛЕНКА**

До участи у ВЕЧОРІ запрошені панночки, які були відзначені на першому в ЗСА БАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ.

Початок Вечора: год. 5-та по пол., в суботу, 8 травня ц. р.
в залі **УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ в НЮ ЙОРКУ**
(2 East 79th Street)

Конференція Центральних Молодечих і Студентських Організацій при УККА
(ПЛАСТ, СУМА, ОДУМ, СУАСТ, СУСТА, ЗАРЕВО, ТУСМ)

— закликає —

всю Українську Молодь, Студенство і Старше Громадянство взяти масову участь у спільній

ДЕМОНСТРАЦІЇ

В ОБОРОНІ

ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

ТА ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ

Демострація відбудеться

в суботу, 1-го травня 1971 року в Ню Йорку перед будинком ОН і Совєтською Місією

Збірка о годині 1-ій по полудні при Першій Авеню і 47-ій вулиці. О годині 3-ій, учасники демонстрації вирушать походом перед будинок Совєтської Місії при 67-ій вулиці і Лекcинґтон Авеню.

Просимо прибути з транспарентами.

Закликаємо всі дальше віддалені Осередки відбути демонстрації в цей самий день.

ПІДГОТОВЧИЙ КОМІТЕТ

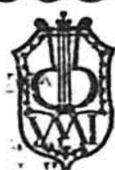
Ділимося болючою вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що у вівторок, 27-го квітня 1971 року в Боффало, відійшла у Вічність на 72-му році життя по довгій і тяжкій хворобі, наша Дорога **СЕСТРА і ТЕТА**

бл. п.
ОЛЕНА КРАЙЧИК

б. учителька, завідуюча молочарнею в Яворові, працювала теж в Українському Народному Мистецтві у Львові.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, **30-го квітня 1971 р. в Боффало, Н. Й.**

Горем прибиті:
сестра **ЕВГЕНІЯ КРАЙЧИК КОЦОУРКОВА** з донькою **ІРЕНОЮ**

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.

Неділя, 2-го травня 1971 року, год. 5-та по пол.

КОНЦЕРТ ВИЗНАЧНИХ УЧНІВ

УЧАСТЬ БЕРУТЬ: **Оксана Борбич, Оксана Гаврилюк, Ірена Квірмбах, Христя Коленська, Лариса Крупа, Олесь Кузишин, Ірена Пелех, Тая Саламаха, Дозя Сиґіда, Марічка Сохан, Олег Сохан, Зірка Стебельська, Юрій Стецишин, Христина Ступників, Ірена Тромса, Одарка Турченюк, Ірина Шараневич, Мотря Ходновська.**

КЛЯС ФОРТЕПІЯНУ: **М. Байлової, Т. Богданської, Д. Каранович, О. Квірмбах, Т. Клим, Ю. Оранського, О. Чипак.**

КЛЯС СОЛЬОСПІВУ: **К. Таранової та Е. Крахна.**

Заля ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ, 2 Схід 79-та вул., НЮ ЙОРК, Н. Й.

Замість квітів на свіжу могилу довголітнього Голови і Прихильника Пластової Молоді
бл. п. СТЕПАНА РОМАНА КАЧМАРСЬКОГО
складаємо 20.00 доларів
на „Церкву в Потребі"
ПЛАСТПРИЯТ в ДЖЕРЗІ СИТІ

Інж. Іван Когут обраний на голову Українського Народного Дому в Ню Йорку

Ню Йорк. — Минулого вівтірка, 27-го квітня, тут відбулися вибори президії дирекції Українського Народного Дому, в приміщеннях якого в центрі української громади метрополії, гуртуються численні українські установи й відбуваються національні імпрези. На голову обрано довголітнього директора УНДому, інж. Івана Когута, на його заступника адв. Онуфрія Германюка, колишнього управителя УНДому, на секретаря переобрано інсп. Михайла Салдана, а на касира переобрано мґра Івана Винника. На контролерів обрано інж. Августина Сумика, Євгена Стахова й інж. Андрія Пащука. На нарадах дирекції, які слідували після виборів, обговорювано питання ґрунтовного ремонту великої залі та входу до УНТому, для чого покликано комісію під проводом інж. Пащука. Крім названих до дирекції УНДому належать ще проф. Михайло Лисогір, маестро Иосип Гірняк, інж. Мирон Лепкалюк, адвокати Михайло Пізнак, Юрій Волинець і Степан Ярема, Богдан Бідяк і д-р Ярослав Падох. На порядку нарад було також обговорення нових поліпшень в службі УНДому своїй громаді, щоб вона для всіх своїх імпрез обов'язково користала з приміщень УНДому, а зокрема з його великої залі, яка буде основно й модерно відновлена.

НАЙДОВШИЙ ТУНЕЛЬ СВІТУ

(Закінчення зі ст. 5-ої)

жним тиском вливалися до камери верчень і змивали динамітові набої ще поки вони встигали вибухнути.

Кільканадцять років працювали робітники майже до пояса у воді і дихали повітрям, насиченим гарячим, скелястим пилом та гіркавим димом оливних лямп.

Будова тунелю тривала 23 роки — від 1898-го до 1921-го. Перший більший коридор закінчено в 1905 р., а другий, менший лише по першій світовій війні.

Про будову Сімплюнського тунелю можна було б написати цілий роман, і, хоч від того часу минуло майже 50 років, будова цього тунелю, захованого глибоко під масивом швайцарських Альп, залишиться на довгі літа пам'ятником снаги людини та її завзяття в реалізації задушевних мрій.

Вісті з Регіонального Комітету „Яворівщина"

В часі, від першого З'їзду земляків Яворівщини 14 і 15-го червня 1969 р. зібрано дотепер опрацьованих матеріялів до збірника „Яворівщина", приблизно на 300 сторінок друку.

Спомини про поодинокі місцевости, історичні нариси, цінні розвідки про творчість письменників Осипа Маковея, Артима Хомика, д-ра Юрія Липу, визначних педагогів родом з Яворова, опрацьовують проф. д-р Василь Лев, проф. д-р Н. Андрусяк та проф. д-р Б. Романенчук. Герби міста Яворова і Краківця опрацьовує знавець геральдики, член НТШ д-р Роман Климкевич.

Очікуємо обіцяних споминів проф. Марії Велигорської і проф. Михайла Лисогора-„Яворівська гімназія під трьома окупаціями".

Просимо земляків надсилати свої спомини й подати прізвища односельчан, котрі згинули у Визвольних Змаганнях, як теж померлих старих і нових поселенців в діяспорі. З особливим проханням звертаємось до усіх Яворівців, щоб надсилали спомини про старі міщанські роди й положення їхніх садиб, щоб їх можна зазначити на схематичній карті.

Виготовлено альбоми кольорових знимок із першого З'їзду, який вишлемо до всіх осередків Комітету Яворівщини, де їх можна буде замовляти.

Дня, 3-го жовтня 1969 р. делегація Яворівців вручила Їх Блаженству Верховному Архиєпископові Кардиналові Кир Йосифові Сліпому в Римі, мистецько оформлений привіт схвалений З'їздом 14-го червня 1969 р. з окремим альбомом з підписами усіх учасників З'їзду.

Повідомляємо, що 1-го травня 1971 р. в суботу о год. 3-ій по полудні відбудуться у Філядельфії Збори Комітету Яворівщини, на які просимо всіх земляків, по змозі позамісцевих, прибути конечно, бо є низка важливих справ до полагодження, у зв'язку із виданням Альманаху і запляннуванням другого З'їзду.

Звіт із цих Зборів вишлемо на всі знані адреси. Просимо земляків присилати спомини й світлини, адреси ще незареєстрованих яворівців, як теж замітки й побажання, на адресу організаційного секретаря:

Ірена Ванчицька, 5031 N. 12th Street, Philadelphia, Pa. 19141.

За Управу Комітету „Яворівщина"

Місто Голова:
Мґр Іван Харамбура
Секретар:
Мґр Мирон Мацюк

ІНДІЯ ОСКАРЖИЛА Пакістан, що пакістанське державне військо, поборюючи східньопакістанських бенґальських повстанців, переступило індійський кордон та вбило 5-ох гіндусів, які не хотіли виявити, в якому напрямку пішли бенґальці.

ТАРЗАН, Ч. 6549. Вава говорить гірку правду свому синові

Яка таємна сила повертає тебе таким великим і сильним, після того, як ти залишив країну батузів, як старий хворий чоловік? Чи цей чужинець Тарзан має чар „обік?"

Аякже, Мамбо! Він мав ввічливе відношення до мене, якого ти не маєш!

Гей! Бачу боязнь у твоїх злих очах, мій сину! Від довгого часу ти поводишся так, що добрі люди бояться тебе! Ти робиш таке, що молоді батузи звертаються проти своїх батьків! Дивися близько на списа, що я його тримаю!

Аякже, мій сину! Це той спис, що ти його кинув проти мене, коли Тарзан помагав мені всісти до небесної машини! Дивись, яке гостре вістря для того, хто зневажує свого батька!